

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1 *Titlul proiectului de act normativ*

LEGE
pentru modificarea și completarea Legii nr. 248/ 2005 privind regimul
liberei circulații a cetățenilor români în străinătate

Secțiunea a 2-a *Motivul emiterii proiectului de act normativ*

1. Descrierea situației actuale

I. Aderarea României la Uniunea Europeană, la data de 01 ianuarie 2007, a reprezentat una din realizările remarcabile ale României pe plan internațional.

Unul dintre efectele cu impact direct asupra populației îl reprezintă dreptul la liberă circulație al românilor recunoscuți ca cetățeni ai Uniunii Europene, din perspectiva principiului liberei circulații a persoanelor, garantat tuturor cetățenilor europeni.

În prezent, actele normative care reglementează libera circulație a cetățenilor români în străinătate sunt Legea nr. 248/2005 privind libera circulație a cetățenilor români în străinătate și H.G. nr. 94/2006 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 248/ 2005 privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate.

Legea nr. 248/2005 stabilește condițiile în care cetățenii români își pot exercita dreptul la libera circulație în străinătate, precum și limitele exercitării acestui drept. Nu de puține ori, Poliția de Frontieră Română s-a confruntat cu situații în care au fost reclamate condițiile în care cetățenilor români minori li se permite ieșirea din țară, considerându-se că acestea sunt greu de îndeplinit și costisitoare.

Dintre situațiile reclamate, precizăm:

1) Cetățenii români minori sau cu dublă cetățenie care au domiciliul/reședința în altă țară, la ieșirea din țară sunt obligați să prezinte acordul părinților sau, după caz, acordul celui alt părinte,

	cu toate că aceștia se deplasează la domiciliul/reședința pe care îl/o au; 2) Cetățenii români minori care nu au fost înregistrați în Registrele de stare civilă române, dețin documente de călătorie eliberate de alte state ai căror cetățeni sunt, iar cetățenia română o dețin de drept conform art. 5 alin. (2) lit. b) din Legea cetățeniei române nr. 21/1991 – la ieșirea din România trebuie să prezinte acordul părinților/celuilalt părinte. 3) La ieșirea din țară a unui cetățean român minor, în baza art. 30, alin. (1), lit. d), declarația privind acordul pentru ieșirea din țară, trebuie să cuprindă, pe lângă alte mențiuni obligatorii, și referiri la scopul deplasării și ruta urmată. Astfel, au existat situații în care minorilor nu li s-a permis ieșirea din țară deoarece, independent de voința însoțitorului, compania transportatoare a modificat traseul ce urma să fie parcurs până la destinație (escale, opriri în alte orașe decât cele menționate în declarațiile notariale semnate de părinți). Se întâmplă ca părinții cetățenilor români minori ale căror situații sunt prezentate mai sus, precum și cei care efectuează mai multe călătorii în străinătate din diverse motive, să nu cunoască perioadele exacte ale călătoriilor, însă au obligația de a prezenta la fiecare ieșire din țară declarația notarială care să cuprindă data plecării și data sosirii din călătorie, procedură foarte costisitoare și greu de dus la îndeplinit (sunt situații în care în țara unde locuiesc părinții, distanța până la Ambasada/Consulatul României este foarte mare – sute de km - și implică costuri suplimentare pe lângă taxa de autentificare a declarației). Din cazuistica existentă la nivelul tuturor instituțiilor Poliției de Frontieră Române, a rezultat în mod evident că ne confruntăm cu situații ce generează nemulțumiri în rândul cetățenilor, față de condițiile pe care trebuie să le îndeplinească, îndeosebi la ieșirea din România. Părinții, cu preponderență cei care se află în străinătate, suportă costuri financiare foarte mari pentru întocmirea unei declarații pentru ca minorul să călătorească în străinătate (ieșire din România). Mai mult, sunt situații în care minorii implicați în diverse activități culturale, sportive sau educaționale, trebuie să iasă din țară de mai multe ori într-un interval scurt de timp. Înlesnirea condițiilor de ieșire din România pentru cetățenii români minori (mai ales prin acordarea posibilității ca declarația autentificată ce cuprinde acordul privind deplasarea în străinătate
--	---

	să poată fi dată pe o perioadă mai mare de timp), ar duce la înlăturarea nemulțumirilor legate de costurile mari pe care trebuie să le suporte părinții/tutorele legal. Conform reglementărilor actuale, este obligatorie declarația autenticată pentru fiecare ieșire din România a cetățenilor români minori sau întocmirea unei declarații pentru toate deplasările în străinătate. Însă, pentru situațiile în care minorii efectuează mai multe ieșiri din România, de exemplu, pentru cei care desfășoară activități culturale pe teritoriul altor state, este foarte puțin probabil ca părinții/tutorii legali să cunoască datele exacte ale ieșirilor din țară. În cazul cetățenilor români cu domiciliul/reședința în străinătate, nepermiterea ieșirii unui minor român din România, pentru a se deplasa în statul de domiciliu/reședință, reprezintă încălcarea interesului superior al acestuia de a se alătura familiei. În cazul cetățenilor rezidenți ai altor state, întreaga familie, implicit minorii, sunt integrați în sistemul social al țării în care trăiesc; părinții dezvoltă activități economice sau dețin locuri de muncă pe perioadă nedeterminată de timp, iar minorii frecventează sistemului educațional de învățământ. Facem precizarea că la intrarea în România, toate categoriile de cetățeni români intră în țară necondiționat. Referitor la legislația privind circulația în străinătate aplicabilă minorilor cetățeni ai statelor membre UE, din analiza condițiilor de călătorie, se observă că acestea sunt mult mai relaxate decât cele instituite de Legea nr. 248/ 2005 pentru cetățenii români minori, după cum urmează: <u>Franta</u> Potrivit legislației aplicabile în Republica Franceză, un minor cetățean francez poate părăsi teritoriul național dacă deține pașaport valabil sau deține o carte de identitate valabilă, fără a fi necesară prezentarea unei autorizații de ieșire din țară. Interzicerea ieșirii de pe teritoriul francez se instituie de către judecătorul pentru probleme familiale sau de judecătorul pentru copii. Măsura se înregistrează de urgență în bazele de date specifice pe care le folosește Poliția de Frontieră Franceză, iar în situația identificării de către organele de frontieră a unei măsuri de interzicere a ieșirii de pe teritoriul francez instituită pe numele unui cetățean minor se procedează la nepermiterea ieșirii din țară. <u>Spania</u> Până la vârsta de 14 ani, minorii pot părăsi teritoriul național pe
--	---

baza pașaportului spaniol.

Minorii între 14-18 ani pot călători pe baza documentului național de identitate spaniol, fără vreo autorizație specială. Se recomandă ca părintele însoțitor să fie în posesia livretului de familie sau a hotărârii judecătorești de stabilire a tutelei, dacă este cazul. În situația în care minorul circulă singur sau însoțit de o terță persoană, este nevoie de prezentarea la frontieră a unei autorizații semnate de ambii părinți/ tutore în orice unitate a poliției naționale, a Gărzii Civile, notar sau judecătorie de instrucție.

Finlanda

Minorii trebuie să dețină pașaport propriu pentru a călători în străinătate. Pentru ca un minor să primească pașaport finlandez, este necesar consimțământul scris al tutorilor legali. Consimțământul poate fi dat condiționat, în funcție de statele unde minorul poate călători, respectiv perioada de deplasare.

Suedia

Cetățenii au dreptul să călătorească în străinătate pe baza pașaportului suedez sau pe baza cărții de identitate suedeze. De asemenea, niciunui cetățean suedez nu îi poate fi interzis să intre sau să părăsească Regatul Suediei. În cazul unor decizii ale Tribunalului/Parchetului de interdicere a călătoriei în străinătate pentru un titular de document de călătorie, această decizie trebuie transmisă imediat Autorității de Poliție.

Germania

În cazul minorilor neînsoțiți sau însoțiți, care părăsesc teritoriul național, trebuie pusă la dispoziția organelor poliției de frontieră o declarație de acord neautentificată a persoanei care are în tutelă minorul, care să conțină datele de identitate ale minorului, precum și ale persoanei însoțitoare, destinație, rută, traseul călătoriei, datele de contact ale părintelui/tutorelui și o copie a documentului de identitate a părintelui/tutorelui.

Irlanda

Principalele restricții de călătorie a minorilor în străinătate sunt impuse de condițiile de eliberare a pașaportului. După eliberarea pașaportului, minorul poate călători însoțit doar de către un părinte. În cazul în care unul dintre părinți nu este de acord, acesta trebuie să obțină un ordin judecătoresc care să ateste interdicția ca minorul să călătorească în străinătate însoțit doar de celălalt părinte.

Polonia

Nu există limitări sau prevederi speciale pentru cetățenii poloni minori care trec frontiera de stat. Minorii pot trece frontiera de stat fără să fie însoțiți de niciunul dintre părinți, iar în cazul efectuării călătoriei cu mijloace de transport aeriene, aceștia pot chiar să nu fie însoțiți de nici un adult, în situația în care se apelează la serviciile de însoțire puse la dispoziției de companiile aeriene.

Ungaria

Potrivit legislației aplicabile circulației în străinătate a cetățenilor maghiari, nu există obligația prezentării unei împuterniciri din partea celuilalt părinte, dacă minorul călătorește însoțit doar de unul dintre părinți (sau din partea ambilor părinți, dacă minorul călătorește însoțit de o terță persoană). Doar se recomandă cetățenilor maghiari care călătoresc în străinătate cu minori, să aibă aceste declarații de împuternicire ale părinților/tutorelui legal, însă nu pentru autoritățile de frontieră maghiare, ci, eventual pentru a nu avea probleme cu autoritățile de frontieră ale altor state vecine Ungariei.

II. Ministerul Afacerilor Interne participă cu personal propriu, în baza angajamentelor asumate, la misiuni internaționale de menținere a păcii, mentorat, stabilizare etc., sub egida ONU, UE, OSCE și NATO. În contextul desfășurării procedurilor de recrutare și selecționare a personalului MAI pentru misiuni ONU, Departamentul Operațiuni de Menținere a Păcii (DPKO) a informat statele membre ONU cu privire la implementarea unui nou sistem de recrutare denumit „HERMES”, care are ca element de noutate transmiterea de către statele membre a candidaturilor pentru ofițerii secondai, împreună cu copii ale pașapoartelor de serviciu.

De asemenea, precizăm că Ministerul Afacerilor Interne, prin Inspectoratul General al Poliției de Frontieră Române, are un rol activ în cadrul Agenției FRONTEX. Activitatea desfășurată de experții naționali detașați la nivelul Agenției FRONTEX presupune misiuni la frontierele externe ale UE, în state non-UE care au frontieră cu Uniunea Europeană sau state de origine și tranzit pentru migrația ilegală și diferite forme de criminalitate transfrontalieră. Considerăm că eliberarea de pașapoarte de serviciu pentru experții naționali detașați la instituțiile și organismele Uniunii Europene ar îmbunătăți activitatea de detașare

	și ar contribui la îndeplinirea în bune condiții a atribuțiilor de serviciu ale experților. III. Normele legale în vigoare care reglementează organizarea și funcționarea unor instituții importante în domeniul justiției din România stipulează că persoanele care asigură conducerea acestora dețin funcții de procuror-șef și sunt asimilați fie prim-adjunctului procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție sau adjunctilor procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție. Includerea în textul actului normativ a prevederii exprese că pot beneficia de pașapoarte diplomatice și persoanele care dețin funcții de conducere asimilate prim-adjunctului și adjunctilor procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și procurorului general financiar al Curții de Conturi ar asigura o interpretare unitară a dispozițiilor legale în privința categoriilor de persoane care beneficiază de pașapoarte diplomatice. Acordarea acestui tip de document de călătorie ar facilita deplasarea titularilor în străinătate pentru reprezentarea intereselor statului român, corespunzător funcției înalte pe care o dețin titularii. IV. Personalul trimis în misiune permanentă la misiunile diplomatice, la oficiile consulare și la institutele culturale românești din străinătate de către Ministerul Afacerilor Externe, precum și de către celelalte ministere, organe și instituții de specialitate ale administrației publice centrale, beneficiază de pașapoarte diplomatice sau de serviciu, după caz, pe durata misiunii în străinătate. În conformitate cu reglementările legale în vigoare, beneficiază de pașapoarte de pașapoarte diplomatice doar copiii minori ai titularului de post. În practică, sunt situații în care persoana care este trimisă în misiune permanentă este însoțită de soția/soțul, precum și de copilul acesteia/acestuia dintr-o căsătorie anterioară, dar aflat în întreținerea titularului de post pe durata misiunii permanente. Propunerea privind acordarea de pașapoarte diplomatice/de serviciu copiilor proveniți dintr-o căsătorie anterioară a soțului/soției actualului titular de post ar reglementa statutul în străinătate al acestora, ținând cont și de următoarele aspecte:
--	---

	- formalitățile care trebuie întreprinse pentru notificarea către Ministerul Afacerilor Externe din statul de reședință a titularului de post și a membrilor săi de familie, care condiționează notificarea de prezentarea unui pașaport diplomatic/de serviciu; - necesitatea protecției maxime care trebuie acordată în circumstanțe volatile personalului misiunii diplomatice și membrilor de familie ai acestuia; - evoluția situației de securitate în zonele în care se desfășoară misiunea permanentă, marcată de instabilitate și volatilitate; - interesul superior al copilului, ca principiu fundamental care garantează și protejează drepturile copilului minor, și care, în conformitate cu art. 2 alin. (3) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, prevalează în toate demersurile și deciziile care privesc copiii, întreprinse de autoritățile publice; - art. 260 din Codul Civil, conform căruia “copiii din afara căsătoriei sunt egali în fața legii cu cei din căsătorie, precum și cu cei adoptați”; - dispozițiile art. 405 din Codul Civil referitoare la relațiile de familie, coroborate cu art. 407, care reglementează afinitatea între copilul minor și actualul/actuala soț/soție al/a părintelui; - art. 499 alin.(3) din Codul Civil, care stipulează că “părinții sunt obligați să îl întrețină pe copilul devenit major, dacă se află în continuarea studiilor, până la terminarea acestora, dar fără a depăși vârsta de 26 de ani.” V. Având în vedere experiența și expertiza profesională remarcabilă a foștilor miniștri ai afacerilor externe, aceștia participă la diverse evenimente (conferințe diplomatice, reuniuni și seminarii internaționale) care se desfășoară atât în țară, cât și în străinătate, pentru a susține reprezentarea României și pentru susținerea unor interese naționale. Acordarea de pașapoarte diplomatice ar facilita deplasarea acestora în străinătate și ar contribui la desfășurarea în condiții optime a activității, atunci când se deplasează în străinătate, în considerarea calității de foști șefi ai diplomației române. VI. În situația în care, la încetarea calității oficiale, titularul sau instituția din cadrul căreia face parte acesta, nu predă Ministerului Afacerilor Externe pașaportul diplomatic sau de serviciu pentru a
--	---

	fi anulat, dar ministerul este informat despre încetarea calității oficiale a titularului, prin proiect se propune anularea documentului din evidențe, astfel încât să se evite utilizarea în continuare a acestuia, contrar prevederilor legii.
2. Schimbări preconizate	Prin proiectul de act normativ se propun modificări și completări care vizează: - introducerea în conținutul art. 30 alin. (1) lit. a), b), c), d) a cărții electronice de identitate ca document de călătorie pe baza căruia cetățenii români pot călători în statele membre ale Uniunii Europene, astfel cum prevede și art. 6¹ din Legea nr. 248/2005 și în conformitate cu art. 13 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 97/2005 privind evidența, domiciliul, reședința și actele de identitate ale cetățenilor români; - inserarea în conținutul art. 30 alin. (7) a unor prevederi referitoare la exceptarea de la procedura de supralegalizare sau aplicare a apostilei de la Haga, pentru documentele eliberate de autorități oficiale din statele cu care România a încheiat tratate de asistență juridică ce prevăd scutirea de astfel de formalități, precum și reformularea textului privind declarațiile notariale de consimțământ, în vederea armonizării cu dispozițiile actuale ale Legii notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995, republicată, care reglementează regimul autentificării actelor notariale; - eliminarea din cuprinsul art. 30 alin. (4) a obligativității menționării scopului deplasării și a rutei în cuprinsul declarației notariale ce conține acordul de efectuare a călătoriei de către cetățeanul român minor în străinătate însoțit de o altă persoană; - modificarea prevederilor referitoare la declarația părinților, în sensul că aceasta poate fi eliberată pentru mai multe călătorii pe o perioadă de până la 3 ani, fără menționarea destinațiilor; - exceptarea pentru minorii români care au domiciliul sau reședința stabilite în statul de destinație, de la prezentarea declarației părinților/tutorilor; - eliberarea pașapoartelor de serviciu și pentru personalul autorităților publice care candidează pentru posturi în cadrul unor organizații, instituții și misiuni internaționale, dacă se

	solicită în mod expres de către acestea din urmă, sau care ocupă funcții de expert național detașat la instituțiile și organismele Uniunii Europene în condițiile Legii nr. 105/2012 privind detașarea experților naționali la instituțiile și organismele Uniunii Europene; - eliberarea pașapoartelor diplomatice și pentru persoanele care dețin funcții asimilate ca rang prim-adjunctului și adjunctilor procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și procurorului general financiar al Curții de Conturi; - eliberarea pașapoartelor diplomatice pentru foștii miniștri de externe; - eliberarea de pașapoarte diplomatice sau de serviciu copiilor aflați în întreținerea titularului de drept sau a soțului/soției acestuia, cu condiția ca aceștia să îi însoțească în misiune oficială în străinătate; - obligarea titularului de drept de a preda pașaportul diplomatic sau de serviciu la încetarea calității oficiale; - anularea în evidențele corespunzătoare ale Ministerului Afacerilor Externe a pașapoartelor diplomatice sau de serviciu care nu au fost predate de către titulari sau de către instituțiile din care aceștia fac parte, la încetarea calității în baza căreia li s-au eliberat pașapoarte diplomatice sau de serviciu.
3. Alte informații	Nu este cazul.
<i>Secțiunea a 3-a</i> <i>Impactul socio – economic al proiectului de act normativ</i>	
1. Impactul macroeconomic	Nu este cazul.
1^1. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat	Nu este cazul.
2. Impactul asupra mediului de afaceri	Nu este cazul.

2 ¹ . Impactul asupra sarcinilor administrative	Nu este cazul.					
2 ² . Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii	Nu este cazul.					
3. Impactul social	Proiectul urmărește înlesnirea condițiilor de călătorie în străinătate a cetățeanului român minor, prin: - eliminarea supralegalizării sau apostilării unor documente eliberate de autorități străine; - exprimarea unui singur acord al părinților pentru mai multe călătorii și pe o perioadă de până la 3 ani, fără menționarea destinațiilor, a scopului deplasării și a rutei; în prezent legea impune o declarație pentru fiecare călătorie; - exceptarea pentru minorii români care au domiciliul sau reședința în statul de destinație, de la prezentarea declarației părinților/tutorilor.					
4. Impactul asupra mediului	Nu este cazul.					
5. Alte informații	Nu este cazul.					
Secțiunea a 4-a Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)						
- mii lei -						
Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
1	2016	2017	2018	2019	2020	
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						

a) buget de stat						
(i) impozit pe profit						
(ii) impozit pe venit						
b) bugete locale						
(i) impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat						
(i) contribuții de asigurări						
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
(iii) transferuri între unități ale administrației publice						
b) bugete locale						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
3. Impact financiar, plus/minus, din care: (venituri-cheltuieli)						
a) buget de stat						
b) bugete locale						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat						
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	Nu este cazul					

5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	Nu este cazul
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	Nu este cazul
7. Alte informații	
Secțiunea a 5-a <i>Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare</i>	
1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ: a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ; b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.	
1¹. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice	Nu este cazul.
2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare	Nu este cazul.
3. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare	Nu este cazul.
4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene	Nu este cazul.
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	Nu este cazul.
6. Alte informații	Nu este cazul.

Secțiunea a 6-a
Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate.	Nu este cazul.
2 Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ.	Nu este cazul.
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative.	Nu este cazul.
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente.	Nu este cazul.
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	a) Proiectul de act normativ a fost avizat de Consiliul Legislativ conform avizului nr. 219/2016.
6. Alte informații	Nu este cazul.

Secțiunea a 7-a
Activități de informare publică privind elaborarea
și implementarea proiectului de act normativ

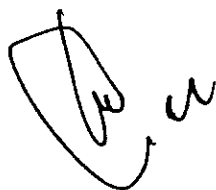
1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ	Proiectul a fost supus procedurilor prevăzute de Legea nr.52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată.
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	Nu este cazul.
3. Alte informații	Nu este cazul.

Secțiunea a 8-a
Măsurile de implementare

1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale – înființarea unor organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente	Nu este cazul.
2. Alte informații	Nu este cazul

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege alăturat, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare, cu procedura de urgență prevăzută de art. 76 alin. (3) din Constituția României, republicată.

PRIM – MINISTRU

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized 'D' followed by a series of loops and a final flourish.

DACIAN JULIEN CIOLOȘ